

**УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ**  
**ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА**  
**КОСОВСКА МИТРОВИЦА**



**П Р А В И Л Н И К**  
**О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ**

**Косовска Митровица, јануар 2015. године**



---

ул. Кнеза Милоша бр. 7, 38220 Косовска Митровица  
тел: (381-28) 425-320, факс: 425-322, e-mail: office@ftn.pr.ac.rs

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник Републике Србије" бр. 101/05), а у вези са чланом 80. Закона о раду ("Сл.гласник Републике Србије" бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 75/2014) и члана 36. став 2. тачка 13 Статута, Савет Факултета техничких наука у Косовској Митровици дана 27.01.2015. године доноси

## **П Р А В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ**

### **1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 1.**

Овим Правилником у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“ бр. 101/05) (у даљем тексту: Закон) уређује се спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду запослених на Факултету техничких наука у Косовској Митровици (у даљем тексту: Факултет) у циљу стварања безбедних услова рада ради заштите живота и здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу а нису у радном односу на Факултету, студенти Факултета, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је одговорно лице на Факултету обавештено о њиховом присуству.

#### **Члан 2.**

Факултет је дужан да у свом раду и обављању делатности као и пословању уопште, предузима одговарајуће мере безбедности и здравља на раду запослених на радном месту и у радној околини.

#### **Члан 3.**

За спровођење безбедности и здравља на раду на Факултету, одговорни су: Савет Факултета, декан, руководилац организационе јединице и запослени који је одлуком декана одређен да обавља послове безбедности и здравља на раду (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

#### **Члан 4.**

Одредбе овог Правилника примењују се на све запослене који су стекли својство запосленог на Факултету, без обзира на време трајања рада, као и на сва друга лица која се по било ком основу налазе на раду на Факултету, (студенти на практичној настави у кабинетима, радионицама, лабораторијама, лица ангажована по уговорима на извођењу образовно-научног рада, лица на стручном оспособљавању у које се одвија средствима рада Факултета и сл.).

## **2. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА**

### **Члан 5.**

Декан је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Декан се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.

У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Факултета или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, Факултет није одговоран у смислу закона који регулише безбедност и здравље на раду.

### **Члан 6.**

Декан је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

### **Члан 7.**

У области безбедности и здравља на раду декан је дужан:

- да прати стање спровођења мера безбедности и здравља на раду,
- да прати извршавање годишњег програма мера безбедности и здравља на раду,
- да прати рад лица задуженог за безбедност и здравље на раду,
- да врши надзор над применом мера по периодичним прегледима и испитивањима на Факултету, и
- да упозори запосленог и донесе решење о престанку радног односа због повреде радне обавезе из области безбедности и здравља на раду.

### **Члан 8.**

Декан је дужан да:

- приликом организовања рада и радног процеса обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства,
- донесе акт о процени ризика у писменој форми за сва радна места на Факултету и да утврди начин и мере за њихово отклањање,
- обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом,
- посебним решењем одреди лице за безбедност и здравље на раду,
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине,
- обезбеди обављање превентивних и периодичних прегледа опреме за рад и испитивање радне околине,
- утврди начин оспособљавања лица за безбедан рад и здравље на раду, у складу са Актом о процени ризика и важећим прописима,

- информише Савет Факултета о уоченим проблемима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду,
- сарађује са инспекцијом рада и другим надлежним органима,
- врши друге послове из области безбедности и здравља на раду који су утврђени позитивним прописима ако њихово вршење, права, обавезе и одговорности није пренео на друга лица.

### **3. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ**

#### **3.1. Права запослених**

##### **Члан 9.**

Запослени има право на услове рада који му обезбеђују безбедан и здрав рад.

Запослени има право да обавља рад према здравственим способностима и да стручно буде оспособљен за безбедан рад.

##### **Члан 10.**

Запослени има право на одговарајућа средства личне заштите, ако се опасност и штетност не могу отклонити на други начин.

Средства личне заштите запослених се морају дати на коришћење у исправном стању.

##### **Члан 11.**

Врста средстава личне заштите и послови за чије обављање је потребно њихово коришћење утврђује се Актом о процени ризика.

##### **Члан 12.**

Запослени има право да одбије да ради, у случајевима и по поступку утврђеном законом, ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спороведене прописане мере безбедности и здравља на раду за време док се оне не спроведу.

##### **Члан 13.**

Запослени има право да захтева остваривање својих права у вези са безбедношћу и заштитом на раду. Захтев за остваривање права запослени подноси Одбору за безбедност и здравље на раду.

Ако се по захтеву запосленог не поступи у року од 30 дана од дана подношења захтева, или ако запослени сматра да тражене мере заштите на раду нису спроведене, може се обратити и надлежној инспекцији рада.

#### **3.2 Обавезе запослених**

##### **Члан 14.**

Запослени је дужан да:

- своје послове обавља на безбедан начин у складу са прописаним мерама и спроведеном обуком за безбедан и здрав рад, ради остваривања сопствене безбедности и здравља као и осталих запослених на Факултету,
- пре почетка рада провери исправност сигурносних уређаја, оруђа за рад и средства

- личне заштите,
- да наменски користи средства личне заштите на раду, пажљиво њима рукује и одржава их у исправном стању;
  - да се придржава прописаних мера заштите и безбедности на раду и стара се о спровођењу и унапређењу безбедности и здравља на раду,
  - да се стручно оспособљава и да стално употпуњава и усавршава своја знања из области безбедности и здравља на раду,
  - да правилно рукује оруђем за рад и опасним материјама, поступа по упутствима произвођача, упутству за безбедан рад и да спроводи мере безбедности и здравља на раду,
  - да ради на начин како је то технологијом процеса рада утврђено,
  - да одмах обавести непосредног руководиоца и лице задужено за безбедност и здравље на раду о кваровима, неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље других запослених у писаној форми, осима када због хитности то није могуће остварити, тада се обавештава усменим путем;
  - да своје радно место одржава чисто и у исправном стању,
  - да одмах пријави сваку повреду на раду, професионално оболење или болест у вези са радом,
  - да за време рада не конзумира алкохол и друга средства зависности и да се подвргне провери да ли је под дејством алкохола и других средстава зависности.

### **3.3 Одговорност запослених**

#### **Члан 15.**

Запослени који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду чини повреду радне обавезе.

Запослени који се не придржава прописаних мера о безбедности и здрављу на раду, не користи средства личне заштите или одбије да поступа по упутствима непосредног руководиоца или лица задуженог за безбедност на раду, може бити удаљен са радног места.

#### **Члан 16.**

Непосредни руководиоца је обавезан да запосленог пре распоређивања на радно место обавезно упозна са прописима и мерама заштите на раду у вези са пословима које треба да обавља, као и са организацијом и спровођењем заштите на раду на Факултету. Запослени има право да захтева да буде у потпуности упознат са условима и обавезама у вези са заштитом на раду.

#### **Члан 17.**

Ако дође до колективне несреће, теже повреде на раду или елементарних и других непогода, сви запослени су дужни да пруже помоћ повређеном и учествују у отклањању последица које су наступиле, водећи рачуна да не угрожавају безбедност других као и своју лично.

#### **Члан 18.**

Запослени или друго лице које се по било ком основу налази на раду на Факултету, ако је под утицајем алкохола или других средстава зависности, не сме почети односно наставити рад.

Запослени, за кога се посумња да је под утицајем алкохола и других средства зависности, мора се по налогу непосредног руководиоца подвргнути алко-тесту или другој

врсти теста за откривање болести зависности.

Алко - тест се спроводи искључиво вађењем крви од стране надлежног медицинског особља у надлежној установи.

Запослени који одбије проверу из става 3. овог члана чини тежу повреду радних обавеза.

#### **4. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

##### **Члан 19.**

Декан је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду и одреди лице за спровођење послова безбедности и здравља на раду.

Декан је обавезан да појединачним актом у писаној форми одреди лице за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са чланом 37. став 2. Закона.

##### **Члан 20.**

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно декану и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са овим Правилником и свим важећим позитивним прописима који се односе на безбедност и здравље на раду.

##### **Члан 21.**

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са Законом и то:

- учествује у припреми акта о процени ризика;
- врши контролу и даје савете Декану у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- учествује у опремању и уређивању радног места у циљу остваривања безбедних и здравих услова рада;
- организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узорака и припрема извештај са предлозима мера за њихово отклањање;
- припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- са тимом компетентних лица припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- води евиденције у области безбедности и здравља на раду;
- стручно се усавршава из области заштите и безбедности на раду;

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести Декана и Одбор за безбедност и здравље на раду о забрани рада из алинеје број 11 овог члана.

Ако Декан, и поред забране рада у смислу алинеје 11 наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Лице за безбедност и здравље на раду подноси једанпут годишње Савету факултета извештај о безбедности и здрављу на раду у писаној форми.

## **Члан 22.**

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Декан ангажује службу Медицине рада. Служба Медицине рада дужна је да обавља послове и то:

1. учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини;
2. упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
3. утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;
4. оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или уз употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;
5. врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду,
6. учествује у организовању прве помоћи при спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;
7. даје савете послодавцу при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;
8. саветује послодавца у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;
9. учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;
10. непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

Претходне и периодичне лекарске прегледе запослених може да врши служба медицине рада која има прописану опрему, просторије и стручни кадар.

## **Члан 23.**

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су службе медицине рада, која врши те прегледе.

Подаци о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом достављају се организацијама здравственог и пензијског и инвалидског осигурња у складу са Законом и подзаконским актима.

Трошкове превентивних медицинских пргледа запослених сноси Факултет.

## **5. ОСТВАРИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

### **5.1. Радне просторије и средства за рад**

#### **Члан 24.**

Све радне и споредне просторије на Факултету морају у погледу заштите и безбедности на раду испуњавати следеће услове:

- сва места која су намењена кретању запослених тј. комуникациони простор морају бити увек проходни и добро осветљени,
- радне просторије зими морају бити загрејане; температура, влажност и кретање ваздуха у радним просторијама мора одговарати прописаним условима и вредностима за радне просторије,
- у радним просторијама мора бити омогућена природна вентилација,
- у салама за састанке, рачунском центру, учионицама, лабораторијама, просторијама за умножавање, морају постојати клима уређаји као и природна вентилација.
- радне просторије се морају свакодневно одржавати у чистом стању: подови радних просторија, ходника, степеница и пролаза смеју се одржавати само средствима која не повећавају њихову клизавост.

## **6. РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ**

### **Члан 25.**

Радна места са повећаним ризиком су радна места утврђена актом о процени ризика на којима, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запослених.

### **Члан 26.**

Акт о процени ризика јесте акт који садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањење ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Акт о процени ризика Факултет ће донети у складу са Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини за сва радна места утврђена Правилником о систематизацији радних места на Факултету техничких наука у Косовској Митровици, овим Правилником и другим прописима наведеним у Плану спровођења поступка процене ризика.

Измене и допуне акта о процени ризика ће се вршити у складу са Правилником о поступку и начину процене ризика, а најмање два пута годишње ће се цео акт разматрати и извршити његова ревизија.

## **7. ОРГАНИ ФАКУЛТЕТА ЗАДУЖЕНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

### **7.1 Савет Факултета**

#### **Члан 27.**

Савет Факултета разматра Извештај о стању и безбедности здравља на раду најмање једанпут годишње, доноси закључке и предлоге за унапређивање система безбедности и здравља на раду.

#### **Члан 28.**

У обезбеђивању и унапређивању безбедности и здравља на раду Савет Факултета има следеће задатке:

- прати извршавање програма мера из области безбедности и здравља на раду,
- разматра извештаје, анализе и предлоге лица задуженог за безбедност и здравље



- на раду,
- разматра и доноси закључке о извршавању обавеза Факултета у остваривању безбедности и здравља на раду дефинисаним Актом о процени ризика,
- обавља друге задатке сходно одредбама позитивних прописа.

## **7.2. Одбор за безбедност и здравље на раду**

### **Члан 29.**

Запослени на Факултету образују Одбор за безбедност и здравље на раду, у даљем тексту (Одбор). Најмање три представника запослених образују Одбор.

Декан је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника у складу са чланом 44 став 3 Закона.

### **Члан 30.**

Декан је дужан да Одбору омогући:

1. увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да учествује у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду;
3. информације о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду, нарочито извештајима о повредама на раду, професионалним оболењима и оболењима у вези са радом и о предузетим мерама.

### **Члан 31.**

Чланови Одбора имају право:

1. да декану дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
2. да захтевају од декана да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
3. чланови Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору из области безбедности и здравља на раду.

## **8. ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ**

### **Члан 32.**

Лице задужено за безбедност и здравље на раду води евиденцију на Факултету о:

1. радним местима са повећаним ризиком,
2. запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места,
3. повредама на раду, професионалним оболењима и болестима у вези са радом,
4. запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад,
5. опасним материјама које користе у току рада,
6. извршеним испитивањима радне околине,
7. извршеним прегледима и испитивањима опреме за личну заштиту на раду,
8. пријавама о повредама на раду, као и . комплетну документацију везану за послове

безбедности и заштите на раду.

### **Члан 33.**

Декан је дужан да одмах по сазнању, а најкасније у року од 24 часа од настанка усмено или у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Декан је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално оболење, односно оболење у вези са радом запосленог.

### **Члан 34.**

Декан је дужан да на захтев инспектора рада или члана Одбора достави извештај о стању безбедности и здрављу на раду запослених, као и о спроведеним мерама.

### **Члан 35.**

Декан је дужан да запослене осигура од повреда на раду, професионалних оболења и оболења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете у складу са Законом о осигурању.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет Факултета, а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног оболења или оболења у вези са радом на радном месту и радној околини.

## **9. ПОСЕБНА ЗАШТИТА ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА**

### **Члан 36.**

Жене, омладина и инвалиди имају право на посебну заштиту, у складу са Законом. Факултет се посебно стара о стварању одговарајућих услова за рад ових запослених.

### **Члан 37.**

Запосленом који због смањене здравствене или радне способности, а који је оспособљен професионалном рехабилитацијом за обављање одређених послова, Факултет ће обезбедити одговарајуће радне задатке, ако такви задаци, односно послови постоје на Факултету.

## **10. НАБАВКА ОПРЕМЕ ЗА РАД, СРЕДСТВА И ОПРЕМЕ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ**

### **Члан 38.**

На пословима где се применом техничких и осталих заштитних мера на раду не могу потпуно отклонити извори опасности, запослени користе средства личне заштите и опреме.

Набавка опреме за рад као и средстава и опреме личне заштите обавља се искључиво у складу са прибављеним мишљењем од стране лица задуженог за безбедност и здравље на раду и дргих лица одговорних за безбедан рад са опремом.

### **Члан 39.**

Запосленом се непосредно издају на употребу средства личне заштите на раду и личне опреме преко реверса, уз напомену о року трајања овог средства.

У реверс се уноси датум издавања и да ли је средство ново или је већ употребљавано, као и дан истека рока трајања средства личне заштите, односно опреме.

Није дозвољена употреба средстава личне заштите и личне опреме на раду која услед дотрајалости или оштећења не заштићује запосленог од штетности којима је изложен.

Дотрајала и оштећена средства личне заштите, без обзира на то што им рок трајања није истекао, замењују се исправним, уз повраћај оштећених, односно неупотребљивих средстава.

По пријави оштећења средства личне заштите на раду и личне опреме од стране запосленог непосредни руководиоца, односно лице за безбедност и здравље на раду обавезно сачињава записник о узроцима оштећења.

### **Члан 40.**

Средства личне заштите и личне опреме користе се само у за то одређене сврхе у току радног времена на пословима на Факултету.

Забрањено је користити средства личне заштите и личне опреме у приватне сврхе.

Запослени који по било ком основу престане да ради на Факултету, обавезан је да врати средства личне заштите или да према књиговодственом стању надокнади њихову противвредност.

### **Члан 41.**

За свако оштећење или губитак средства за личну заштиту до кога је дошло услед немарности или непажње, запослени је дужан да надокнади штету.

Свако лично заштитно средство или опрема која из било којих разлога постану неупотребљиви, било да им је истекао рок трајања или су током употребе постали неупотребљиви, морају се повући из употребе и расходовати.

Одлуку о расходовању доноси Комисија за расходовање основних средстава, ситног инвентара и материјала.

## **11. НАЧИН И ПОСТУПАК УПУЋИВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ НА ЛЕКАРСКИ ПРЕГЛЕД**

### **Члан 42.**

Сваки запослени који је ангажован на пословима са повећаним ризиком, пре ступања на рад, подвргава се лекарском прегледу ради утврђивања здравственог стања и радне способности.

### **Члан 43.**

Послове код којих постоји могућност професионалних и других оболења у вези са радом не могу обављати запослени који су склони таквим оболењима.

Запослени са здравственим недостацима не смеју обављати послове који би могли изазвати опасне последице по њихову околину и по њих саме.

#### **Члан 44.**

Запослени који се током рада анексом уговора о раду распореди на послове на којима постоји повећана опасност од повреда или здравствених оштећења, морају поред опште здравствене способности испуњавати и посебне здравствене услове за рад на таквим пословима.

## **12. ЗАБРАНА ВРШЕЊА ПОСЛОВА И УДАЉЕЊЕ СА РАДА**

#### **Члан 45.**

Запосленом се може забранити рад у случају:

- да дође на посао под дејством алкохола или других средстава зависности или их конзумира у току рада;
- ако се не придржава писаних упутстава за безбедан рад, усмених или писмених налога и упутства лица задуженог за безбедност и здравље на раду или свог непосредног руководиоца;
- ако у току рада уопште или неадекватно употребљава прописана средства личне заштите;
- ако одбије да се оспособи из области безбедности и здравља на раду како је то овим правилником и Актом о процени ризика предвиђено;
- ако својим односом према раду и мерама безбедности и здравља на раду угрожава своју безбедност и безбедност свог окружења;
- ако одбије да пружи помоћ запосленом повређеном на раду у оквиру оспособљености за безбедан и здрав рад, и не учествује у евакуацији или спашавању запослених;
- ако на било који други начин чињењем или пропуштањем радње доводи у питање функционисање безбедности и здравља на раду на Факултету.

#### **Члан 46.**

Након изречене забране вршења послова у смислу члана 45. овог Правилника лице задужено за безбедност и здравље на раду, дужно је да у најкраћем могућем року обавести Декана.

#### **Члан 47.**

Запослени који ни после изречене мере из члана 45. не престане са радом, чини тежу повреду радне обавезе.

#### **Члан 48.**

Декан доноси решење о привременој забрани вршења рада и покреће поступак за утврђивање стварног стања заштите на раду, односно повреде одредаба Правилника и одговорности запосленог.

Захтев за заштиту права запосленог не одлаже извршење решења о привременој забрани вршења рада.

### **13. ПОВРЕДЕ НА РАДУ, ПРОФЕСИОНАЛНА ОБОЛЕЊА ОДНОСНО ОБОЛЕЊА У ВЕЗИ СА РАДОМ**

#### **Члан 49.**

Повредом на раду сматра се повреда запосленог која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла на који је распоређен, а која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма као и повреда коју запослени претрпи при обављању посла на који није распоређен, или га обавља у интересу Факултета на редовном путу од стана до места рада и обрнуто, на службеном путу предузетом ради ступања на рад, као и у другим случајевима одређеним Законом.

#### **Члан 50.**

Професионалним оболењем, односно оболењем у вези са радом сматрају се одређене болести настале у току запослења као последица дужег непосредног утицаја опасности и штетности проистеклих из послова које запослени обавља и услова на радном месту.

#### **Члан 51.**

Сваку повреду на раду запослени је обавезан да пријави непосредном руководиоцу.

Ако због теже повређености, односно наглог оболења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се затекне у радној околини.

#### **Члан 52.**

Извештаји о повреди на раду, професионалном оболењу и оболењу у вези са радом подnose се на прописаним обрасцима и садрже истоветне рубрике које се односе на податке о Факултету, лицу одређеном за безбедност и здравље на раду, запосленом који је повређен, односно који је оболео и непосредном руководиоцу повређеног односно оболелог запосленог.

Поред података из претходног става, извештај о повреди на раду садржи и податке о радном месту, односно пословима и времену и месту на којем је запослени повређен, очевицу, повреди на раду и мерама безбедности и здравља на раду које су примењиване на радном месту на којем је повређени радио и налазу и мишљењу лекара који је први прегледао повређеног.

Поред података из става 1 овог члана извештај о професионалном оболењу, односно извештај о оболењу у вези са радом садржи и податке о радном месту, пословима и времену које је оболели провео на тим пословима, врсти оболења и мерама безбедности и здравља на раду које су примењиване на радном месту на којем је запослени радио и налазу и мишљењу здравствене установе која је утврдила постојање оболења.

#### **Члан 53.**

Факултет је дужан да за случај повреде или изненадне болести запосленог обезбеди пружање прве помоћи, да изврши евакуацију запослених на начин који је прилагођен природи делатности Факултета, организује потребне контакте са одговарајућим службама, пре свега хитне помоћи, спасавања и противпожарне заштите, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање помоћи, спасавање и евакуацију у случају могуће опасности.

#### **Члан 54.**

Факултет је дужан да запосленом, повређеном на раду, изда прописану пријаву о потврди на раду одмах а најкасније у року од 24 сата од дана сазнања за учињену повреду.

#### **Члан 55.**

За повреде радне обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду, предвиђена је одговорност сходно одредбама општих аката на Факултету и позитивних прописа.

#### **Члан 56.**

Повреде радне обавезе запосленог из области безбедности и здравља су:

- ако се запослени не одазове на уредно заказано оспособљавање из области безбедности и здравља на раду или тест провере знања;
- ако се запослени не одазове на периодични лекарски преглед;
- ако дође на посао под дејством алкохола, наркотика или других средстава зависности, односно у таквом стању да не може безбедно да ради;
- ако одбије да ради по прописима, односно упутствима непосредног руководиоца а постоји озбиљна могућност да може да наступи опасност по безбедност запосленог или других запослених;
- ако послове на радном месту обавља супротно од утврђеног начина, или ако при раду не примењује прописане нормативе заштите на раду, чиме се умањује безбедност на раду;
- ако користи неисправна оруђа за рад, уређаје или друга средства рада, а има сазнање да су неисправна, и да као таква представљају опасност на раду;
- ако скида, замењује или при раду не користи заштитне напаве, уређаје или их неправилно употребљава;
- ако самовољно обавља послове који не спадају у његов опис послова из Правилника о систематизацији радних места; и
- ако не напусти радно место и не поступи по решењу Декана у случају привременог удаљења са радног места.

### **14. МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

#### **14.1 Оруђе за рад**

##### **Члан 57.**

Оруђе за рад и средства која служе при раду могу се употребљавати само за одређену сврху за коју су намењени.

Сигурносне напаве и заштитна средства на оруђима и средствима за рад морају се употребљавати према својој намени.

##### **Члан 58.**

Забрањена је злоупотреба и самовољно одстрањивање заштитних средстава, као и њихово намерно оштећење.

Запослени је дужан да недостатке и кварове на заштитним средствима одмах пријави непосредном руководиоцу и лицу задуженом за безбедност и здравље на раду.

Уклањање заштитних направа и уређаја може се вршити у случају потребе само од стране овлашћених и стручних лица.

По престанку потребе заштитне направе и уређаји се морају довести у првобитно стање.

#### **Члан 59.**

Одржавање оруђа за рад и уређаја, направа и производних средстава могу да врше само овлашћена и стручно оспособљена лица.

Пре пуштања у рад оруђа и уређаја, направа и других средстава на којима је извршено одржавање и поправка, обавезно се мора проверити да ли функционишу, као и да ли на њима постоје заштитна средства.

### **14.2. Бука и вибрације**

#### **Члан 60.**

Бука и вибрација у радним просторијама морају се свести на меру која не угрожава здравље запослених, како би се спречила оболења запослених.

Бука не сме да прелази дозвољену границу у складу са законским прописима.

#### **Члан 61.**

На свим радним местима, где бука прелази дозвољену границу, Факултет је дужан да запосленом обезбеди заштитну опрему и средства, а запослени је дужан да употребљава средства за заштиту слуха (ушне антифоне, ушне шкољке и сл.).

### **14.3 Електрична струја и електрични уређаји**

#### **Члан 62.**

Опасна места морају бити обележена видном ознаком, Картама опасности које садрже упозорења на врсту опасности и тежину могућих последица, начин поступања и јављања службама Факултета, ватрогасним службама, службама помоћи и другим.

У просторијама са електричним уређајима под високим напоном дозвољен је приступ само стручним запосленим лицима а прекидачи за осветљење морају се налазити одмах крај улаза у просторије, на дохват руке.

#### **Члан 63.**

Металне заштитне кутије за електричне инсталације морају бити уземљене.

У непосредној близини уређаја под високим електричним напоном морају се поставити табле и натписи којима се упозоравају запослени на опасност од електричне струје.

#### **Члан 64.**

Све склопке које служе за искључење струје морају бити лако изграђене и постављене да се при правилном отварању, под нормалним напоном, не оствари електрични лук.

#### **Члан 65.**

Алати и направе са електромоторним погоном морају имати направе против високог додирног напона, без обзира на то у каквим се просторијама употребљавају.

Електрични водови и преносне направе и алати смеју се употребљавати само ако су изоловани у складу са нормама о заштити од електричног удара.

#### **14.4 Опасне и штетне материје**

##### **Члан 66.**

Лако запаљиве и експлозивне материје не смеју се смештати у магацин са осталим материјалима, већ у засебне просторије .

Забрањено је у радним просторијама нагомилавање лако запаљивих и експлозивних материја и отпадака.

##### **Члан 67.**

Отровне материје морају се држати у подесним посудама на сигурном месту и под надзором а могу да се издају само овлашћеним лицима која њима знају да рукују.

Пропусте или растурене количине ових материјала морају одмах и са потребном пажњом да се одстрани у складу са упутством.

Све посуде са отровним садржајем морају да буду означене како не би дошло до замене (на свим посудама треба исписати њихову садржину са ознаком “отров”).

У близини опасних материја налазе се Карте опасности са инструкцијама о начину поступка са истим, лицима које треба информисати и начину да се то реализује. Карте опасности су одштампане на црвеној подлози. У складу са њиховим садржајем обавља се едукација свих надлежних за спровођење безбедности и здравља на раду при излагању опасним материјама.

### **15. ПРОГРАМ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ**

##### **Члан 68.**

Ради систематског спровођења и унапређења мера безбедности и здравља на раду на Факултету се доноси Годишњи Програм мера.

Програмом мера планирају се одређене мере заштите и обезбеђују финансијска средства за њихову реализацију.

Програм из става 1 овог члана доноси Савет Факултета.

##### **Члан 69.**

Програм мера безбедности и здравља на раду обавезно садржи:

- анализа повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом,
- анализа догађаја који су по својој природи могли да доведу до повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом,
- мере које се предвиђају да се у одређеним роковима приступи решавању проблема из области безбедности и здравља на раду, лицима и њиховим одговорностима у спровођењу ових мера
- динамика и реализација програма мера развоја и унапређења безбедности и здравља на раду и
- обавезе запослених у предузимању мера реализације програма као и обавезе у праћењу и извршавању програма.

### **16. САРАДЊА СА ИНСПЕКЦИЈОМ РАДА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И**



## ЗДРАВЉА НА РАДУ

### Члан 70.

Факултет је дужан да најмање 8 дана пре почетка рада односно промене услова рада обавести надлежну инспекцију рада.

Обавештење из претходног става доставља лице задужено за безбедност и здравље на раду надлежној инспекцији.

### Члан 71.

Декан је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- 1) улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду,
- 2) одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружити потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију,
- 3) увид у доказе о стабилности објекта,
- 4) увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној околини,
- 5) увид у средства и опрему за личну заштиту на раду и
- 6) увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу опасних материја.

### Члан 72.

Декан је дужан да у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке и неправилности.

Декан је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писменој форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

### Члан 73.

По свим питањима из области безбедности и заштите на раду која нису регулисана овим Правилником примењиваће се важећи закони и други прописи.

### Члан 74.

Овај Правилник ступа на снагу осам дана од дана усвајања.



ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

проф. др Милутин Милосављевић